

Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri 08. XI 2017 paikvaatluse tulemused

14. XII 2017.a.

Mälestis	Kuusiku mõisa „Munga aida“ kelder, Kuusiku mõisa park
Mälestise registri number ja kaitse alla võtmise aeg	15343, 16.02.1998 ¹ 15330, 16.02.1998 ²
Looduskaitsealune park, keskkonnaregistri kood	Kuusiku mõisa park, KLO1200396
Maaparandussüsteem, MSR kood	Kõrtsuaasu4 (1972), 5111040011240
Veekogu kalda ehituskeelu- ja piiranguvöönd, keskkonnaregistri kood	Kuusiku veehoidla (Vigala jõgi), VEE2040740
Ehitisregistri (EHR) ehitis, ehitisealune pind, EHR kood	- , - m ² , -
Ehitise aadress	Rapla maakond, Rapla vald, Kuusiku alevik, Kuusiku metsapark
Katastrikood	66901:001:0807
Omanik	Rapla vald
Paikvaatluse aeg	08. XI 2017.a. kell 14:30-14:45
Ilm paikvaatluse ajal	pilves, +2°C
Paikvaatlusel osalejad	Ants Kuningas, valitsejamaja omanik Margus Viidemann, kohalik elanik Mikk Mutso, Muinsuskaitseamet, järelevalveosakonna Raplamaa vaneminspektor, tel 453 3269, 514 5558, mikk.mutso@muinsuskaitseamet.ee Terje Villems, valitsejamaja omanik tärgklisevabriku elanikud Ville Tamm, Muinsuskaitseameti järelevalveosakonna insener-konsultant, tel +372 640 3036, +372 5912 5880, ville.tamm@muinsuskaitseamet.ee
Eesmärk	anda hinnang ja esmased tegevusjuhised Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldrile

1.Lähteandmed.

Kuusiku mõisa (saksa keeles *Saage*) „Munga aida“ keldri täpne ehitusaeg on teadmata. 1848.a mõisa plaanil on praeguse „Munga aida“ keldri asukohas hoone „Gardenhaus“ olemas.

Keldri projekt ei olnud kohapeal kättesaadav ega arhiividest leitav.

30.10.2017 teostas Muinsuskaitseameti restaureerimis- ja arendusosakonna nõunik Dan Lukas Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri inspekteerimist, milles ta soovitas ava katta mätaste ja kännuga ning kogu kelder täiendava pinnasekihiga.

¹ Kultuurimälestiste Riiklik Register <http://register.muinas.ee> – 15343, Kuusiku mõisa „Munga aida“ kelder

² Kultuurimälestiste Riiklik Register <http://register.muinas.ee> – 15341, Kuusiku mõisa park

2.Hinnang kohapealsele olukorrale.

Kohapeal vaadeldud Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldrist on säilinud maa-alune paekivist ristvõlvidega keskmise tugipostiga ruum, kuhu pääseb ühest maa peale avanevast avast. Keldri põrand on kaetud teadmata paksusega keldrisse valgunud niiske pinnasega, pinnase eemaldades võib keldrisse valguda vesi kuna lähedal oleva Kuusiku paisjärve veetase on lähedane keldripõranda tasemega. Võlvid on veel kandevõimelised, keskmine paekivist tugipost on võlvidelt ja pinnaselt langeva koormuse tõttu kahjustunud. Keskmine post ja võlvid on ka suure niiskukoormuse all, kuna keldri lael on pinnase kalded keskmise posti suunas.

3. Kokkuvõte.

„Munga aida“ keldri ristvõlvilagesid keskelt kandev tugipost on tänu vähenenud ristlõikele üle koormatud (summaarne koormus võlvide tugipostile tõenäoliselt ei ole oluliselt suurenenud, kuna varem oli keldril ka maapealne osa) ja avariiline. Täiendavate koormuste (sademed, pinnas, külmatsükliid) lisandumisel on tõenäoline „Munga aida“ keldri lagede või nende osade igal hetkel deformeerumine ja kokkuvarisemine. Keldri kivikonstruktsioonide pragudele paigaldada ilmastikukindlast segust kuupäevadega varustatud kontrollmajakad võimalike deformatsioonide jälgimiseks, kontrollmajakasse uue prao tekkimisel rakendada täiendavaid abinõusid võlvide ja tugiposti tugevdamiseks.

„Munga aida“ keldri paekivist ristvõlvilagede ja keskmise posti edasiste deformatsioonide ja varingute ärahoidmiseks toetada võlvid, täita kõik müüritühikud ja vuugid paekividega ning lubimördiga. Pärast tühikute täitmist paigaldada keskmisele postile 4 nurka vertikaalselt 100x100x6,5mm nurkraud ja horisontaalsel sammuga 300mm 3x60mm terasvööd. Kõik konstruktsioonide tööd teostada vastutava ehitusinseneri järelevalve all. Tööde teostamisel järgida töötervishoiu ja tööohutuse seaduse nõudeid.

Vajadusel tellida muinsuskaitseaduse alusel 04.07.2011 kehtestatud kultuuriministri määruse nr 15 „Kinnismälestisel ja muinsuskaitsealal paiknevate ehitiste konserveerimise, restaureerimise ja ehitamise projektide koostamise ning neis eelnevate uuringute tegemise tingimused ja kord“ kohane ehitise tehniline uuring ja/või ehitusseadustiku alusel 24.09.2015 kehtestatud majandus- ja taristuministri määruse nr 116 „Ehitise auditi tegemise kord“ kohane ehitise audit.

Konserveerimise, restaureerimise ja ehitamise kavandamisel koostada vastavalt muinsuskaitse eritingimustele konserveerimise, restaureerimise ja ehitamise projekt, mille koostamisel on vajalik järgida kultuuriministri määrust nr 15, majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrust nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“ ja Vabariigi Valitsuse 08.12.1999 määrust nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“.

Leppengirgi	Mööbustatava kaunistamiseks pür
	Ornamentide pür
	Kaunistus
66904-0	Kaunistamiseks rummus
Tammasalu	KU nimi/adress

[illegible]

³ Maa-amet, Kuusiku metsaprgi katastriüksuse plaan, 66901:001:0807

Maa-ameti 25.04.2012 ortofoto Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri (K) asukohas

1936.a. skemaatiline kaart Maa-ametist

Väljavõte 1915.a. Kuusiku mõisa melioratsiooniplaanist⁴

⁴ EAA.2486.2.4896 leht 1 - Meliorationspläne des Gutes Saage Kirchspiel Rappel, Kreis Harrien. Hof Saage, mit Hoflagen Koist und Kahamets

Väljavõte 1905.a. Kuusiku mõisa melioratsiooniplaanist⁵

Väljavõte 1848.a. Kuusiku mõisa plaanist⁶, „Gartenhaus“ „Munga aida“ keldri asukoht

⁵ EAA.2486.2.4896 leht 4 - Saage Hofsfelder

⁶ EAA.1373.1.13 leht 1 – [Kuusiku mõisa plaan]

5.Fotod

30.10.2017 Dan Lukas`e foto, vaade idast Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldrile (Kultuurimälestiste riiklik register).

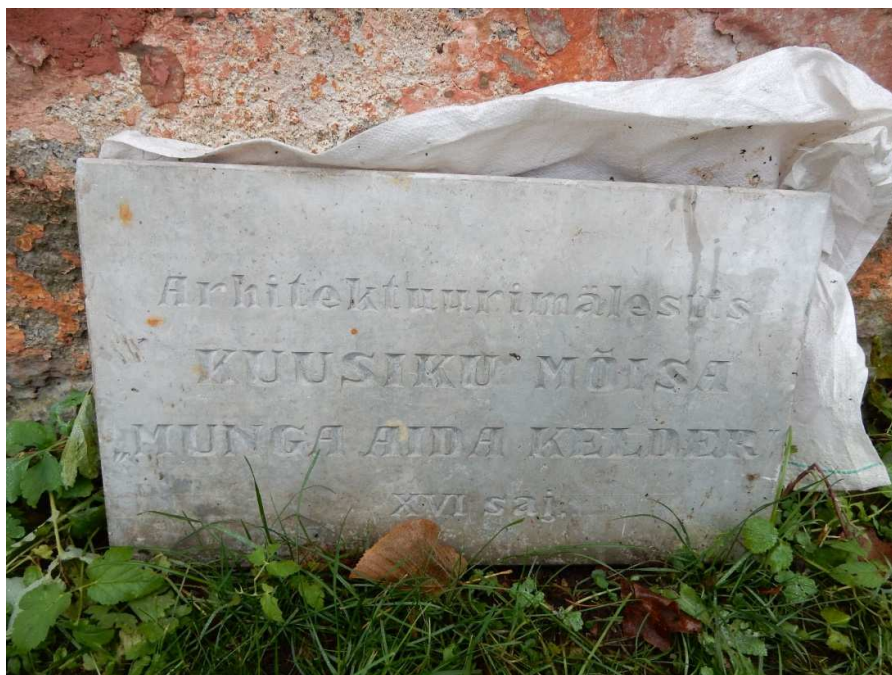

Foto 1. 08.11.2017, vaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri mälestise tähisele valitsejamaja juures.

Foto 2. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri ristvõlvlikesid keskelt kandvale paekivist postile.

Foto 3. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri laele ja „väljapääsule“.

Foto 4. 08.11.2017, sisevaade Kiriku tänavalt Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldris.

Foto 5. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldris, paremal keskmine tugipost

Foto 6. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldris.

Foto 7. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldris.

Foto 8. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldris.

Foto 9. 08.11.2017, sisevaade Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri ristvõlvlikesid keskelt kandvale paekivist postile.

30.10.2017 Dan Lukas`e foto Kuusiku mõisa „Munga aida“ keldri „sissepääsust“ (Kultuurimälestiste riiklik register).

Koostaja:
Ville Tamm
insener konsultant
Muinsuskaitseameti järelevalveosakond
tel +372 640 3036, +372 5912 5880
ville.tamm@muinsuskaitseamet.ee
www.muinsuskaitseamet.ee

14. XII 2017.a.